

مدلسازی چندهدفه زنجیره تامین سرد: موردکاری محصولات لبنی

علی کرشیار^۱

کارشناسی ارشد مهندسی صنایع، سیستم‌های اقتصادی و اجتماعی، دانشگاه صنعتی شریف

علی کرشیار

چکیده.

ارائه‌ی یک مدل یکپارچه و فراگیر برای زنجیره‌های تأمین مدنظر است که در آن به هر دو عامل کلیدی زنجیره (کارایی و پاسخگویی)، توجه لازم شود. در این پایان‌نامه، ضمن توجه لازم و جامع به هر دو جنبه‌ی هزینه و کیفیت، سعی می‌شود تا زنجیره‌ی تأمین تهیه شود با اندکی بومی‌سازی در زنجیره‌های دیگر قابل کاربرد باشد. به همین منظور، مدل پیشنهادی در یک زنجیره‌ی تأمین چهار سطحی شامل، تأمین‌کننده، تولیدکننده، توزیع‌کننده و مشتری فرموله شده است. زنجیره شامل هزینه‌های ملموس و غیرملموس هست. برای هدف کیفیت نیز، کیفیت تأمین‌کنندگان، کیفیت تولیدکننده و کیفیت توزیع‌کنندگان در نظر گرفته شده است. مدل دوهدفی پیشنهادی توسط راه‌حل روش پارامتری (وزین) به یک مدل تک هدف تبدیل شده و برای مثالی با سائز متوسط با شرایط واقعی حل شده است. نتایج محاسباتی و تحلیل‌های موجود حکایت از کارایی مدل پیشنهادی و همچنین روش حل دقیق موجود برای مسائل کوچک و متوسط دارد. در این پایان‌نامه، شرکت فرآورده‌های لبنی کاله به‌عنوان تولیدکننده‌ی زنجیره‌ی تأمین در نظر گرفته می‌شود.

کلمات کلیدی: زنجیره‌ی تأمین؛ مدیریت؛ تأمین‌کننده؛ انتخاب تصادفی؛ برنامه‌ریزی چندهدفه.

۱. مقدمه

در دهه‌ی ۱۹۷۰ شرکت‌ها به دنبال تکنیک‌ها و راهبردهایی بودند که با استفاده از آن بتوانند هزینه‌های تولیدی خود را کاهش دهند و در بازارهای مختلف رقابت کنند. برخی از این تکنیک‌ها عبارت بودند از: سیستم‌های زمان‌بندی به هنگام، سیستم کانبان^۲، تولید ناب^۳، مدیریت کیفیت جامع^۴ و غیره. شرکت‌ها توانستند با استفاده از این تکنیک‌ها، هزینه‌های تولیدی خود را کاهش دهند ولی شرکت‌های رقیب هم با استفاده از این تکنیک‌ها، هزینه‌های تولیدی خود را تا حد ممکن کاهش داده‌اند. پس برای کاهش هزینه‌ها و ماندن در بازار رقابتی باید سایر فرصت‌های بالقوه برای کاهش هزینه را پیدا کرد. یکی از راه‌هایی که فرصت‌های بالقوه‌ی زیادی برای کاهش هزینه در آن وجود دارد، مدیریت زنجیره‌ی تأمین^۵ است [۱].

زنجیره‌ی تأمین شامل همه‌ی مراحل (اعضای زنجیره) است که چه مستقیم چه غیرمستقیم، در برآورده سازی درخواست یک مشتری نقش دارند. در یک زنجیره‌ی تأمین معمولی، مواد خام از تأمین‌کنندگان به کارخانه‌ها ارسال می‌شوند و سپس محصولات تولیدشده در کارخانه‌ها به انبارهای میانی و انبارهای توزیع‌کنندگان ارسال می‌شوند و نیز به سمت خرده‌فروشان و در نهایت به دست مشتری نهایی یا همان مصرف‌کننده می‌رسند. پس یک کالا مراحل زنجیره‌ی تأمین را طی می‌کند تا به دست مصرف‌کنندگان برسد. اعضای یک زنجیره تأمین معمولی عبارت‌اند از: تأمین‌کنندگان، انبارهای مواد اولیه، مراکز تولید، توزیع‌کنندگان، خرده‌فروشان و مشتری نهایی.

فعالیت‌های زنجیره‌ی تأمین با سفارش مشتری شروع می‌شود و وقتی مشتری پول خرید کالا و خدمات دریافتی خود را پرداخت می‌کند، خاتمه می‌یابد. اختلاف بین پولی که مشتری می‌پردازد با کل هزینه‌های متحمل شده توسط زنجیره برای تولید و توزیع کالا، میزان سوددهی زنجیره را نشان می‌دهد. بر همین اساس موفقیت یک زنجیره برحسب میزان سوددهی آن تعریف می‌شود و مدیریت زنجیره تأمین مستلزم مدیریت جریان‌هایی بین مراحل و درون هر یک از مراحل زنجیره، برای بیشینه‌سازی کل سوددهی آن است [۱].

¹ Just In Time

² KANBAN

³ Lean Production

⁴ Total Quality Management (TQM)

⁵ Supply Chain Management (SCM)

⁶ Stage

مدیریت زنجیره تأمین مجموعه‌ای است از راهکارهایی، جهت یکپارچه‌سازی اعضای زنجیره (تأمین‌کنندگان، تولیدکنندگان، توزیع‌کنندگان، خرده‌فروشی‌ها و مشتری نهایی) که هدف آن، کاهش هزینه‌های سیستم و نیز افزایش سطح خدمت‌دهی به مشتریان است.

از تعریف زنجیره تأمین هزینه‌های خود را کاهش داده و درآمدهای خود را افزایش می‌دهد. دو نکته روشن می‌شود:

نخست اینکه مدیریت زنجیره تأمین به هر راهکاری که باعث کاهش هزینه‌ها می‌شود و نقشی در برآورده کردن نیاز مشتری ایفا می‌کند- از تأمین‌کننده و امکانات تولید گرفته تا انبارهای مواد اولیه و مراکز توزیع و نیز خرده‌فروشی‌ها و انبارهای محصولات - توجه می‌نماید. در واقع در بعضی از تحلیل‌های زنجیره تأمین، ضروری است که توجه خود را به تأمین‌کنندگان و مشتریان معطوف کنیم زیرا آن‌ها در شکل‌گیری زنجیره تأثیر بسیار زیادی دارند.

دوم اینکه منظور از مدیریت زنجیره تأمین، افزایش کارایی و کاهش هزینه در کل سیستم است. با به‌کارگیری رویکردهای مطرح در مدیریت زنجیره تأمین، هزینه کل سیستم که شامل هزینه‌های حمل‌ونقل، موجودی، جابجایی مواد و غیره است، کاهش می‌یابد؛ بنابراین هدف از طراحی یک زنجیره تأمین افزایش کارایی و کاهش هزینه‌ها در کل سیستم است ولی تأکید بر این نیست که صرفاً هزینه حمل‌ونقل، موجودی‌ها و غیره کاهش می‌یابد بلکه مدیریت زنجیره تأمین با استفاده از رویکرد دستگامی سعی دارد که کارایی کل زنجیره را بهبود داده و سطح خدمت به مشتری را نیز افزایش دهد. در واقع کسب رضایت مشتریان باید در زنجیره تأمین موردتوجه قرار گیرد که می‌تواند شامل رضایت مشتریان از کیفیت محصولات و خدمات ارائه‌شده باشد [۱].

هدف این پژوهش، ایجاد مدلی جامع و یکپارچه برای برنامه‌ریزی زنجیره تأمین است که به‌صورت همزمان کارایی زنجیره را افزایش داده و از سوی دیگر خواسته‌های مشتریان را به نحو احسن برآورده نماید. برای این منظور دو هدف برای زنجیره تأمین فوق در نظر گرفته شده است. هدف اول کمینه کردن هزینه‌های کل زنجیره تأمین و هدف دوم بیشینه نمودن کیفیت کل زنجیره تأمین که هدف اول در راستای کارایی زنجیره بوده و تمرکز هدف دوم بر پاسخ‌گویی زنجیره تأمین می‌باشد که هر دو هدف به‌طور همزمان در این مقاله موردتوجه قرار گرفته است.

برای هزینه‌های زنجیره تأمین علاوه بر در نظر گرفتن هزینه‌های ملموس که در اکثر پژوهش‌ها موردبررسی قرار گرفته‌اند، هزینه‌های ناملموس مانند هزینه‌های کیفیت تولیدکننده - به‌عنوان یک عامل هزینه‌ای بسیار مهم که به‌هیچ‌عنوان قابل‌چشم‌پوشی نمی‌باشد - در نظر گرفته شده است.

در این تحقیق، هزینه‌های کیفیت در سه گروه هزینه‌های پیشگیری، ارزیابی و شکست به‌صورت توأماً در نظر گرفته می‌شوند. علاوه بر هزینه‌ی کیفیت تولیدکننده، هزینه‌ی کیفیت مواد خامی که از سوی تأمین‌کنندگان به زنجیره تأمین، تحمیل می‌شود و هزینه‌ی کیفیت خدمات نیز در هزینه‌های کل زنجیره تأمین در نظر گرفته شده‌اند.

همان‌طور که در بالا ذکر شد، علاوه بر کمینه نمودن هزینه‌ی کل زنجیره تأمین، در این مقاله به کسب رضایت مشتریان که در دنیای رقابتی امروزه، به‌عنوان یک مزیت برجسته محسوب می‌شود، توجه می‌گردد. رضایت مشتریان از طریق ارائه‌ی (۱) محصولات و (۲) خدمات باکیفیت حاصل می‌گردد؛ بنابراین تابع هدف دوم پیشنهادی در این پایان‌نامه، بیشینه کردن کیفیت در کل زنجیره تأمین است که در این راستا کیفیت تأمین‌کنندگان، تولیدکنندگان و توزیع‌کنندگان در نظر گرفته شده است. کیفیت تأمین‌کنندگان شامل کیفیت مواد خام ارائه‌شده توسط تأمین‌کننده و زمان تحویل مواد خام از تأمین‌کنندگان به تولیدکننده است. کیفیت تولیدکننده نیز به‌صورت درصد محصولات سالم تولیدشده بیان می‌گردد و کیفیت خدمت‌دهی مراکز توزیع و زمان تحویل کالاها از توزیع‌کننده به مشتریان نیز به‌عنوان عامل‌های کیفیتی برای توزیع‌کننده در نظر گرفته می‌شوند. [۱۷]

برای بیان رضایت تولیدکننده از تأمین‌کنندگان و همچنین مشتریان از توزیع‌کنندگان که از طریق کیفیت ارائه‌شده از سوی آن‌ها حاصل می‌گردد، از مدل هاف^۱ ایجاد تغییراتی در آن استفاده شده است که تاکنون، مدل هاف فقط در حوزه‌ی مکان‌یابی تسهیلات به کار گرفته شده است و این اولین بار است که از آن برای مدل نمودن رضایت در زنجیره تأمین استفاده شده است. همچنین، از مدل سروکوال برای بررسی کیفیت خدمات مراکز توزیع استفاده شده است که نقش مهمی را در ارتقای کیفیت خدمات ایفا می‌کند. [۲۳]

به‌طورکلی در این مقاله به طراحی زنجیره تأمین چهار سطحی پرداخته شده است که از تأمین‌کنندگان، تولیدکنندگان، توزیع‌کنندگان، مشتریان تشکیل شده و مدل جامعی برای زنجیره تأمین در نظر گرفته شده است که به‌طور همزمان، کمینه کردن هزینه‌ی کل و بیشینه کردن کیفیت کل زنجیره را مدنظر قرار داده است. بعلاوه، در این مدل از انتخاب تأمین‌کنندگان و برنامه‌ریزی چند دوره‌ای استفاده شده است که با توجه به چهار سطحی بودن زنجیره تأمین و پیچیدگی موجود در آن به جامعیت مدل فوق می‌افزاید.

تاکنون پژوهش‌هایی بسیار کمی بوده‌اند که هزینه‌ی کیفیت را در طراحی زنجیره تأمین دخیل کرده‌اند و آن دسته از تحقیقاتی که وجود داشته‌اند نیز، همه ابعاد هزینه‌ی کیفیت (پیشگیری، ارزیابی، شکست) را مدنظر قرار نداده‌اند. در این پایان‌نامه، برای اولین بار همه ابعاد هزینه‌ی کیفیت در طراحی زنجیره تأمین مدنظر قرار گرفته‌اند. بعلاوه، هزینه‌ی کیفیت تأمین‌کنندگان و هزینه‌ی کیفیت خدمت‌دهی مراکز توزیع در تابع هدف هزینه در نظر گرفته شده است که این دو هزینه نیز برای اولین بار به این شکل، در زنجیره‌های مورداستفاده قرار گرفته‌اند.

از ویژگی‌های اصلی دیگر این پژوهش این است که با رویکردی جدید به کیفیت کل زنجیره نگاه شده است. در این پایان‌نامه، کیفیت تأمین‌کنندگان، تولیدکننده و توزیع‌کنندگان به‌طور همزمان موردبررسی واقع می‌شوند که از این حیث، بی‌همتا است. در واقع، در این مقاله به نظر گرفتن کیفیت در همه اجزاء زنجیره و مطلوبیت مشتریان توجه زیادی شده است. در حقیقت، توجه به خواسته‌های مشتریان در بلندمدت سبب منفعت زنجیره تأمین می‌شود چراکه مشتریان از سرمایه‌های سازمان بوده و حفظ مشتریان و جذب مشتریان جدید همگی به پایداری و افزایش سهم بازار در یک بازار رقابتی کمک شایان توجهی می‌نماید.

⁷ Huff

در بیشتر پژوهش‌های صورت گرفته حوزه‌ی زنجیره‌ی تأمین که از برنامه‌ریزی چند دوره‌ای استفاده کرده‌اند، زنجیره‌ی تأمین دارای سطوح کمتر (یک سطح یا دو سطح) هست. دلیل این امر، مشکل بودن استفاده از این نوع برنامه‌ریزی به دلیل پیچیدگی زنجیره‌ی تأمین هست اما در این پایان‌نامه، به علت اینکه هدف، ارائه‌ی مدلی جامع و فراگیر هست برنامه‌ریزی چند دوره‌ای برای زنجیره‌ی تأمین پیشنهادی در نظر گرفته شده است. به‌طور کلی می‌توان گفت، خدا وجود مدلی جامع که کلیه‌ی وجوه زنجیره‌ی تأمین را در بر گرفته باشد، به‌شدت حس شده و در این مقاله تا آنجا که ممکن است این خلأ پر شده است.

۲. پیشینه

طراحی زنجیره‌ی تأمین برای اولین بار در سال ۱۹۷۴ توسط گرین و گریوز^۸ معرفی گردید. آن‌ها یک مدل طراحی شبکه‌ی لجستیک چند محصولی برای بهینه‌سازی جریان کالاها تولید شده به مراکز توزیع ایجاد نمودند. پس از آن، تحقیقات وسیعی در زمینه‌ی طراحی زنجیره‌ی تأمین انجام پذیرفته است. [۹] بیشتر مسائل مربوط به طراحی زنجیره‌ی تأمین که به کمینه کردن هزینه‌ی کل می‌پردازند، هزینه‌ی کیفیت را که می‌تواند به‌عنوان شاخص برای کیفیت باشد و در این مقاله استفاده شده است، در مدل خود در نظر نمی‌گیرند و تاکنون مقالات انگشت‌شماری، هزینه‌ی کیفیت را در زنجیره‌ی تأمین مدنظر خود قرار دادند. مرور ادبیات حوزه‌ی پژوهش نشان می‌دهد که در گذشته، اکثر مقالات زنجیره‌ی تأمین دارای مدل‌های تک هدفه بوده‌اند. برخی از اهدافی که در آن پژوهش‌ها به‌عنوان تابع هدف زنجیره‌ی تأمین در نظر گرفته شده‌اند عبارت‌اند از: حداقل کردن هزینه‌ی کل راه‌اندازی، حداقل کردن طولانی‌ترین مسافت میان تسهیلات، حداکثر کردن خدمت‌دهی به مشتریان، حداقل کردن میانگین زمان مسافت طی شده، حداقل کردن تعداد تسهیلات استقرار یافته و حداکثر کردن پاسخگویی به مشتریان.

اما اخیراً به موضوعات و مسائل اجتماعی و محیطی نیز در زنجیره‌ی تأمین مانند هزینه‌ی انرژی، هزینه‌ی ساخت و استفاده از زمین‌های دست‌نخورده، هزینه‌ی آلودگی صوتی، کیفیت زندگی، آلودگی هوا، بحران سوخت فسیل و تورسم توجه می‌شود. (گاناراسون و همکاران، ۲۰۰۴) در نظر گرفتن این عوامل مختلف در کنار یکدیگر و رسیدن به شرایطی که بتواند این عوامل را در کنار یکدیگر بهینه سازد، توسط مدل‌های چندهدفه امکان‌پذیر است. (فراهانی و همکاران، ۲۰۰۷) [۶]

رامودین^۹ و همکاران در سال ۲۰۰۸ برای اولین بار از هزینه‌ی کیفیت در طراحی زنجیره‌ی تأمین استفاده کردند. آن‌ها مدلی برای زنجیره‌ی تأمین توسعه دادند که از سه بخش تأمین‌کنندگان، کارخانه‌ها و مشتریان تشکیل شده است و هدفش کمینه کردن هزینه‌ی عملیات و کیفیت است. تأمین‌کنندگان نیز به‌عنوان قسمت اصلی زنجیره در نظر گرفته شده‌اند و هزینه‌ی تولید و سایر هزینه‌های عملیاتی تأمین‌کنندگان نیز در زنجیره حساب شده است. در این زنجیره یک کالا تولید می‌شود که این کالا از مواد اولیه‌ی مختلفی تشکیل شده است. در نتیجه، کلیه هزینه‌هایی که در این مدل مورد نظر هستند عبارت‌اند از: هزینه تولید که تأمین‌کنندگان باید بپردازد، هزینه‌های حمل‌ونقل از تأمین‌کنندگان به کارخانه، هزینه‌ی کیفیت تأمین‌کنندگان، هزینه‌ی تولید کارخانه و هزینه‌ی حمل‌ونقل از کارخانه‌ها به مشتریان. هزینه‌ی کیفیت که آن‌ها در مدل خود بدان اشاره کردند، مربوط به هزینه‌ی پیشگیری و ارزیابی مواد است توسط تأمین‌کنندگان تأمین می‌گردد و آن‌ها هزینه‌های شکست را در نظر نگرفتند. هزینه‌ی کیفیت موجود در مدل آن‌ها، با توجه به درصد خرابی‌های مواد است که توسط تأمین‌کنندگان تأمین می‌گردد، تعیین می‌شود. در نهایت درصد بهینه‌ی خرابی‌هایی که از هر تأمین‌کننده برای مواد می‌کند، تعیین می‌شود. در نهایت درصد بهینه‌ی خرابی‌هایی که از هر تأمین‌کننده برای مواد می‌کند، تعیین می‌شود. مدل برنامه‌ریزی عدد صحیح مختلط غیرخطی تک هدفه‌ی آن‌ها توسط نرم‌افزار لینگو حل شده است. [۱۹، ۲۰]

این نویسندگان در مقاله‌ی بعد خود صنعت هوافضا را به‌عنوان مطالعه‌ی موردی خود برگزیدند و به طراحی زنجیره‌ی تأمین پرداختند و دوباره بحث هزینه کیفیت را وارد زنجیره‌ی تأمین کمک می‌کنند که با توجه به هزینه‌های عملیاتی و هزینه‌های عدم انطباق کیفیت، تصمیم‌گیری نمایند. آن‌ها مدل خود را در صنعت هوافضا پیاده‌سازی کرده‌اند، زیرا در این صنعت، کیفیت، نقش کلیدی را بر عهده دارد. مدل غیرخطی آن‌ها به‌وسیله‌ی روش ابتکاری حل شده است (آلزمان^۱ و همکاران، ۲۰۱۰) [۶۸]

یولگاک^۱ و همکاران (۲۰۰۸)، دو مدل متفاوتی از زنجیره‌ی تأمین را ارائه دادند که هر دو هزینه کیفیت را لحاظ کرده‌اند. مدل اول پیوسته و مدل دوم گسسته می‌باشد. مدل اول پیوسته و مدل دوم گسسته می‌باشد. مدل اول آن‌ها که یک مدل غیرخطی است که سطح کیفیت بهینه را برای هر کدام از تأمین‌کنندگان و تولیدکنندگان ارائه می‌دهد. مدل دوم محدودیت‌های مدل اول را با معرفی پارامترهای گسسته‌ای برطرف می‌کند که دارای سطوح کیفیتی مجزا در زنجیره‌ی تأمین هستند. این دو مدل حل شده‌اند و نتایج هر مدل ارائه و با یکدیگر مقایسه شده‌اند.

لسریواستوا (۲۰۰۸) نیز از نگاه مدیریتی، هزینه‌ی کیفیت را در زنجیره‌ی تأمین در نظر گرفته است. او عناصر گوناگون هزینه‌ی کیفیت را در نظر گرفته و آن‌ها را در سه گروه (پیشگیری، ارزیابی و شکست) طبقه‌بندی کرده هزینه‌ای که هر کدام از این گروه‌ها در بردارند را نیز محاسبه کرده و از متدولوژی استاندارد تعریف-اندازه‌گیری-تحلیل-بهبود-کنترل استفاده کرده است. او نتایج تحقیقات خود را در یک زنجیره‌ی تأمین بهداشت و درمان مورد استفاده قرار داده است.

⁸ Geoffrion and Graves

⁹ Ramudhin

¹ Alzaman

¹ Bulgak

¹ Define-Measure-Analyze-Improve-Check (DMAIC)

فرانکا^۱ و همکاران (۲۰۱۰) هزینه‌ی کیفیت را به صورت ضمنی در تابع هدف دوم در نظر گرفته است. مدل آن‌ها، شامل دو تابع هدف بیشینه نمودن سود و کمینه نمودن تولید کالاهای معیوب است که بحث هزینه‌ی کیفیت به صورت آشکار مورد بررسی قرار نگرفته است.

۳. مرور بر ادبیات به کارگیری کیفیت در زنجیره‌ی تامین

شرایط رقابتی شرکت‌ها را مجبور کرده است که بر روی ابعاد رقابتی خاصی تأکید بورزند و همه توانایی‌های خودشان را به کارگیری چنین ابعادی بکار گیرند تا از سایر رقبای خود عقب نمانند. ابعاد رقابتی می‌توانند شامل هزینه، کیفیت، تحویل و انعطاف‌پذیری باشند. یکی از عواملی که هر زنجیره‌ی تأمین به دنبال آن است توجه به کیفیت کل زنجیره است تا در پی آن مشتریان زنجیره‌ی تأمین راضی و خشنود گردند. (رامودهین و همکاران، ۲۰۰۸) [۱۹، ۲۰] کیفیت را می‌توان شایستگی برای استفاده یا حدی دانست که یک محصول می‌تواند به صورت موفقیت‌آمیزی همه خواسته‌های مشتری را برآورده نماید. (جوران و همکاران، ۱۹۷۴). بهبود کیفیت عامل مهمی جهت دستیابی مزیت رقابتی شرکت‌ها می‌باشد که امروزه دنیای رقابتی بسیار بدان توجه می‌گردد (تلیس و جانسون، ۲۰۰۷) [۸].

پژوهش‌های زیادی به موضوع کیفیت توجه کرده‌اند و آن‌ها به دنبال این موضوع بوده‌اند که با توجه به پیچیدگی زنجیره‌ی تأمین کیفیت را در آن حفظ نمایند. محققان به دنبال عواملی بوده‌اند که بتوانند کیفیت را در زنجیره‌ی تأمین حفظ کنند و آن را ارتقاء دهند. هماهنگی زنجیره‌ی تأمین لبراس^۲ و همکاران، ۲۰۰۳؛ لوکامی^۳ و همکاران، ۲۰۱۰؛ چاو^۴ و همکاران، ۲۰۰۹؛ ژو^۵ و همکاران، ۲۰۰۷، کاربرد تکنولوژی (انگلاس، ۲۰۰۵)؛ ویلمن^۶ و همکاران، ۲۰۰۸؛ شیفر^۷، ۲۰۰۶؛ مرادیان، ۲۰۰۸، مدیریت ریسک (تانگ^۸ و همکاران، ۲۰۰۶؛ کنبلات^۹ و همکاران، ۲۰۰۸؛ وو^{۱۰} و همکاران، ۲۰۰۹) و تضمین قابلیت اطمینان^{۱۱} (توماس، ۲۰۰۲؛ شن و همکاران، ۲۰۰۸؛ لین^{۱۲}، ۲۰۰۹) از جمله عناصری هستند که برای بهبود مستمر کیفیت زنجیره‌ی تأمین در نظر گرفته شده‌اند. دو جنبه‌ی مهم کیفیت، کیفیت محصول و خدمات می‌باشد. محصول و خدمت‌دهی به مشتری ارائه می‌گردد، باید فراتر از انتظارات مشتری باشد. تأکید بر روی افزایش کیفیت محصولات و خدمات توسط شرکت‌ها در واکنش به محیط رقابتی شدید افزایش یافته است؛ به عبارت دیگر کیفیت محصول و خدمات به عنوان اصول اصلی برای موفقیت و بقای بازار رقابتی امروزی شناخته شده‌اند (احمدی جاوید و حسین پور ۲۰۱۰). در هر یک از بخش‌های زنجیره‌ی تأمین باید به کیفیت محصول و خدمات توجه گردد یعنی هر کدام از تأمین‌کنندگان، تولیدکنندگان و توزیع‌کنندگان باید به موضوعاتی توجه کنند که باعث افزایش کیفیت محصول و خدمات و در نهایت رضایت مشتری گردد. [۳]

مکانیسم‌های کارایی برای ارائه‌ی خدمت به مشتریان در مقالات گوناگونی بررسی شده‌اند (هوسنگر و همکاران، ۲۰۰۵؛ هسیو^{۱۳} و همکاران، ۲۰۰۸؛ رن و ژو، ۲۰۰۸). در حقیقت، خرده‌فروشان در یک زنجیره‌ی تأمین بر روی فعالیت‌ها و عملیاتی تمرکز می‌کنند که آن‌ها را از رقبایشان متمایز نمایند؛ بنابراین آن‌ها بر روی کیفیت خدمات به عنوان ابزاری برای ارتقای کارایی کل زنجیره‌ی تأمین سرمایه‌گذاری می‌کنند.

هسیو و همکاران (۲۰۱۰) به بررسی زنجیره‌ی تأمین پرداختند که از یک تولیدکننده و یک تأمین‌کننده تشکیل شده است و فرایندهای بازرسی و تولید این زنجیره دارای مشکلات و ایرادهای کیفیتی می‌باشند. هر دوی تولیدکننده و تأمین‌کننده در فعالیت‌های بهبود کیفیت در فرایندهای تولید خود سرمایه‌گذاری کرده‌اند تا تولید اقلام معیوب را کاهش دهند. علاوه بر سرمایه‌گذاری در برنامه‌های کیفیتی، تأمین‌کننده قبل از اینکه محصول خود را به تولیدکننده تحویل دهد یک بار بازرسی انجام می‌دهد و تولیدکننده نیز دو بار بازرسی انجام می‌دهد یک بار هنگام دریافت محصولات از تأمین‌کننده و یک بار هنگام تحویل کالای نهایی به مشتریان. آن‌ها سرمایه‌گذاری کیفیتی و استراتژی‌های بازرسی تولیدکننده و تأمین‌کننده را با توجه به تکنیک تئوری بازی‌ها مورد بررسی قرار دادند و میزان سودآوری آن‌ها را تحت شرایط مختلف بررسی کرده‌اند.

در تحقیقاتی که به کیفیت محصول اشاره کرده‌اند، نقش تولیدکنندگان یک نقش مهم و اساسی می‌باشد. برخی از این مقالات به قراردادهای مرتبط با گارانتی اشاره کرده‌اند تا هزینه‌ی ایجاد شده توسط کیفیت پایین محصولات مختلف در یک زنجیره‌ی تأمین بین اعضای زنجیره تسهیم شود (باشلسا و همکاران، ۲۰۰۹)؛

¹ Franka	3
¹ Tellis and Johnson	4
¹ Supply chain coordination	5
¹ Borrás	6
¹ Lockamy	7
¹ Chao	8
¹ Zhu	9
² Angelas	0
² Wibbelman	1
² Schiefer	2
² Tang	3
² Canbolat	4
² Wu	5
² Reliability assurance	6
² Thomas	7
² Lin	8
² Hsu	9
³ Ren and Zhou	0

باربر و همکاران، ۱۹۹۶؛ رینیروز و تاپیرو، ۱۹۹۵؛ من و ویسینک، ۱۹۹۰؛ جارل و پلتزمن، ۱۹۸۵؛ ژو و همکاران، ۲۰۰۷؛ روپ، ۲۰۰۴؛ تونکا و جانسون، ۲۰۰۷؛ لیم، ۲۰۰۱). برخی از مقالات طراحی فرایندهای کنترل کیفیت را در نظر گرفته‌اند. این مقالات مدل‌هایی را ارائه می‌دهند که شامل اندازه‌ی بسته، مقدار سفارش، اندازه‌ی نمونه‌گیری و مقدار بحرانی برای پذیرش یا رد یک دسته جهت کمینه کردن هزینه‌ی کل می‌باشد (رینیروز و تاپیرو، ۱۹۹۵؛ تاپیرو، ۲۰۰۷؛ پورتس، ۱۹۹۰؛ چونگ و لونگ، ۲۰۰۰؛ استابیرد و ولی، ۱۹۹۶). مقالات دیگری نیز وجود دارند که به مطالعه‌ی روابط میان کیفیت محصول و کنترل موجودی می‌پردازند. این دسته از مقالات به تعیین مقدار سفارش و احتمال خارج از کنترل شده فرایندهای تولید برای کمینه کردن هزینه‌ی کل می‌پردازند که شامل هزینه‌ی راه‌اندازی، هزینه‌ی سفارش، هزینه‌ی نگهداری و تنظیم فرایندهای تولید می‌باشد (ایسدانی و جابر، ۲۰۰۸؛ یانگ و پن، ۲۰۰۴). برخی از مقالات از رابطه‌ی میان قیمت و کیفیت برای انتخاب بهترین تأمین‌کنندگان استفاده کرده‌اند (تاگاس و لی، ۱۹۹۶؛ لی و همکاران، ۲۰۰۳). برخی مقالات تأثیر قیمت و کیفیت را بر روی تقاضا موردبررسی قرار داده‌اند و برخی دیگر نشان داده‌اند که چگونه تقاضا با تغییر قیمت، کیفیت و مکان کارخانه تغییر می‌کند (چمبرز، ۲۰۰۶؛ کیم و لین، ۲۰۰۶؛ ایسکو، ۲۰۰۹؛ سانجو، ۲۰۰۷) اما مقالات کمی وجود دارند که کیفیت محصول را در طراحی زنجیره‌ی تأمین دخیل کرده‌اند. (احمدی جاوید و حسین‌پور، ۲۰۱۰؛ المراقی و ماجتی، ۲۰۰۸؛ باشلوسا، ۲۰۰۹؛ رامودهین، ۲۰۰۸). [۲۰، ۱۹]

در این تحقیق با توجه به خلأهای موجود، مدل دو هدفه‌ی توسعه داده می‌شود که تابع هدف اول آن کمینه کردن کلیه‌ی هزینه‌های موجود به انضمام هزینه کیفیت می‌باشد که هزینه کیفیت موردبررسی شامل هزینه‌های پیشگیری، ارزیابی و شکست می‌باشد. بعلاوه هزینه‌ی کیفیت مواد خام که از سوی تأمین‌کنندگان تحمیل می‌شود و هزینه‌ی کیفیت خدمات نیز در تابع هدف در نظر گرفته شده است که از این حیث نیز، کاری منحصره‌فرد می‌باشد. تابع هدف دوم مدل نیز بیشینه کردن کیفیت کل زنجیره‌ی تأمین است. کیفیت زنجیره‌ی تأمین شامل کیفیت تأمین‌کنندگان (کیفیت مواد خام و نحوه‌ی ارائه آن از طرف تأمین‌کنندگان به کارخانه‌ی تولیدی) و کیفیت مراکز توزیع (کیفیت خدمت‌دهی مراکز توزیع و زمان تحویل کالا از مراکز توزیع به مشتریان) می‌باشد، یعنی به‌طور همزمان، کیفیت محصولات و خدمات در نظر گرفته شده است. از سویی برای اولین بار در تحقیقات زنجیره‌ی تأمین است که با استفاده از مدل هاف، یک نگاه جامع‌تری به کیفیت می‌شود. [۲۳]

از سوی دیگر، همان‌طور که در بخش مربوط به برنامه‌ریزی تک دوره‌ای و چند دوره‌ای عنوان شد، هر چه تعداد سطوح زنجیره تأمین بیشتر باشد، استفاده از برنامه‌ریزی چند دوره‌ای به دلیل پیچیدگی زنجیره کمتر می‌باشد؛ اما در این پایان‌نامه، یک افق برنامه‌ریزی چند دوره‌ای برای زنجیره‌ی تأمین چهار سطحی پیشنهادی استفاده شده است که این امر سختی و جامعیت مدل پیشنهادی را افزون می‌کند.

با توجه به خلأ موجود در ادبیات زنجیره‌ی تأمین مبنی بر وجود مدلی جامع که همه‌ی سطوح زنجیره‌ی تأمین را در بر گرفته و همزمان به هزینه‌ها و کیفیت کل زنجیره توجه داشته باشد، مدلی فراگیر توسعه داده می‌شود که دارای این خصوصیات باشد.

۴. شرکت مورد مطالعه

شرکت فرآورده‌های لبنی کاله، از شرکت‌های زیرمجموعه گروه معظم سولیکو می‌باشد که در سال ۱۳۷۰ تأسیس گردید. در طی سالیان گذشته این شرکت از ابعاد گوناگون ظرفیت تولید، کیفیت و تنوع محصولات، شبکه توزیع سراسری و صادرات گسترش بسیار زیادی پیدا کرده است. به‌گونه‌ای که در حال حاضر به‌عنوان یکی از دو شرکت رهبر بازار فرآورده‌های لبنی در کل کشور محسوب می‌گردد.

شکل ۱. شرکت فرآورده‌های لبنی کاله

³ Elmaraghy and Majety

در شرکت کاله هم‌اکنون سه واحد کسب‌وکار پنیر، محصولات پاستوریزه و فرادما (UHT) وجود دارد که هریک از این واحدها با نوآوری خود، باکیفیت‌ترین و متنوع‌ترین محصولات را در حجم تولید بالا به بازار عرضه می‌نمایند. همه‌ی خطوط تولید کارخانه به نحوی انعطاف‌پذیر طراحی شده‌اند که مواد اولیه ورودی‌های مختلف وارد خط تولید شده و محصولات متنوع خارج گردند. به‌طوری‌که تنها از طریق یک خط تولید گاه بیش از ۲۰ محصول تولید می‌شود. محصولات لبنی شرکت کاله در حال حاضر بیش از ۱۶۰ عدد می‌باشد که در برنامه‌های توسعه در آینده نزدیک تا دو برابر افزایش خواهد یافت. این تعداد محصول در صنعت لبنی کشور یک رقم بی‌نظیر به حساب می‌آید. همچنین بسیاری از محصولات در صنعت لبنی کشور مانند پنیر آمل، ماست میوه‌ای و ماست هم‌رده (سون) توسط کاله برای اولین بار ارائه شده است.

۵. مدل‌سازی

در این تحقیق، از دیدگاه کلاسیک برای بیان هزینه‌های کیفیت زنجیره‌ی تأمین پیشنهادی استفاده شده است. همچنین، هزینه‌های شکست داخلی و خارجی با یکدیگر تلفیق شده و مجموع هزینه‌های شکست را به‌طور کلی تشکیل می‌دهند؛ بنابراین، در این پایان‌نامه، هزینه‌های کیفیت تولیدکننده شامل سه دسته هزینه‌های پیشگیری، بازرسی و شکست خواهد بود که به طریق کلاسیک با یکدیگر در تعاملند.

۵.۱ تکنیک نیل به مقصد

تکنیک نیل به مقصد، یکی از تکنیک‌های تصمیم‌گیری چندهدفه می‌باشد که اطلاعات ترجیحی تصمیم‌گیرنده قبل از حل مدل گرفته می‌شود. این روش، نیازمند آن است که تصمیم‌گیرنده بردار مقاصد و نیز بردار وزن وابسته به سطح دسترسی به این مقاصد را ارائه نماید. در این روش، جواب بهینه‌ی این تکنیک که همان جواب بهینه‌ی این تکنیک که همان جواب بهینه‌ی پارتویی مدل اصلی می‌باشد به شدت به بردار مقصد و بردار وزن داده شده توسط تصمیم‌گیرنده حساس می‌باشد.

فرض می‌شود که مدل اصلی دارای k تابع هدف ماکزیمم سازی می‌باشد، یعنی

$$\text{Max } f_1(x) \quad (1)$$

$$\text{Max } f_2(x) \quad (2)$$

⋮

$$\text{Max } f_k(x) \quad (3)$$

S.t

$$X \in S \quad (4)$$

در این صورت مدل ریاضی تکنیک نیل به مقصد به صورت زیر می‌باشد:

$$\text{Min } G \quad (5)$$

S.t

$$X \in S \quad (6)$$

$$f_1(x) - w_i - G \geq b_i \quad (i = 1, 2, \dots, k) \quad (7)$$

$$\bar{w} \geq 0 \quad (8)$$

که در آن G یک متغیر اسکالر و آزاد در علامت است و \bar{w} نیز معمولاً نرمالیزه می‌باشد، یعنی

$$\sum_{i=1}^k |w_i| = 1 \quad (9)$$

بدیهی است در صورتی که کلیه توابع هدف یا برخی از آن‌ها، به صورت توابع هدف مینیمم سازی باشند، محدودیت (۷) برای توابع هدف متناظر آن‌ها به صورت ذیل خواهد بود:

$$f_1(x) + w_i - G \leq b_i \quad (i = 1, 2, \dots, k) \quad (10)$$

این روش نیازمند مشخص نمودن دو بردار مقصد و وزن از سوی تصمیم‌گیرنده، می‌باشد که به ترتیب به \bar{b} و \bar{w} نشان داده می‌شوند. در این تکنیک، w_i ، مربوط می‌شود به زیر دستیابی نسبی به b_i بدیهی است که هر چه w_i کمتر باشد اهمیت تابع هدف i در نظر تصمیم‌گیرنده بیشتر می‌باشد به نحوی که اگر به سمت صفر میل کند تابع هدف متناظر آن باید به‌طور کامل ارضا شده یا در حد توان بسته به میزان b_i این کار صورت گیرد.

۵.۲ روش حل: روش پارامتری (وزین)^{۳۲}

ترکیب وزنی مثبت اهداف را به‌عنوان تابع هدف در نظر می‌گیریم. مسئله تک هدفه حاصله را حل می‌کنیم و به اولین راه‌حل مؤثر مسئله می‌رسیم. مراحل فوق تا پوشش همه فضای اوزان تکرار می‌شود.

از مزیت‌های این تکنیک، در مقایسه با تکنیک‌های دیگر تصمیم‌گیری چندهدفه این است که برخلاف روش‌های تعاملی، متغیرهای کمتری مورد نیاز است و در یک مرحله حل می‌شود که از لحاظ محاسباتی بسیار روش وسیعی می‌باشد. بنابراین، به‌این‌علت که در این مقاله‌ها روش حل دقیق برای حل مدل پیشنهادی استفاده شده است و همین عامل ممکن است سبب افزایش زمان حل نسبت به روش‌های تقریبی شود، به کار بردن این تکنیک که سبب حل سریع مدل چندهدفه می‌شود، بسیار به‌صرفه می‌باشد. همان‌طوری که در فصل دوم نیز ذکر گردید، تا به حال، کاربردهای بسیاری از این تکنیک برای حل مسائل چندهدفه‌ی دنیای واقعی موجود بوده است.

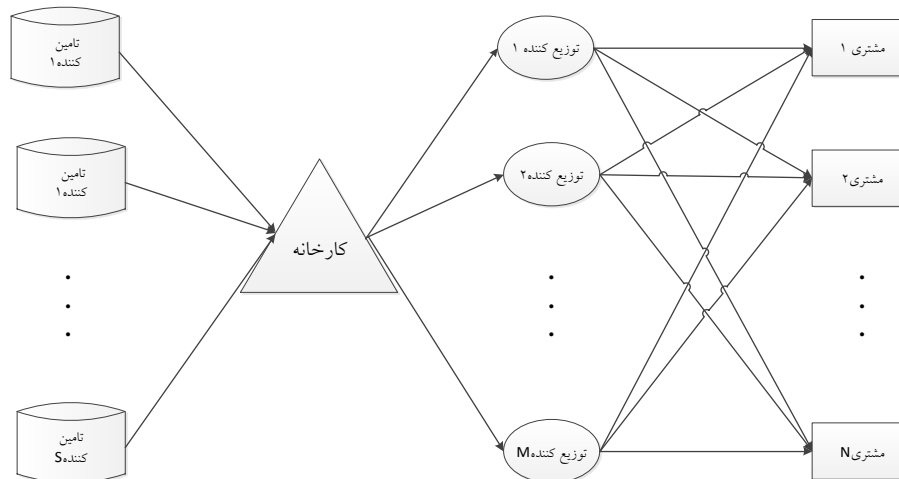
$$\begin{aligned} & \text{Max } F \\ & \text{Min } G \\ & \text{s.t:} \\ & C_i \cdot x_i \leq b_i \\ & x_i \geq 0 \end{aligned}$$

تابع دو هدفه بالا به شکل زیر تغییر می‌یابد:

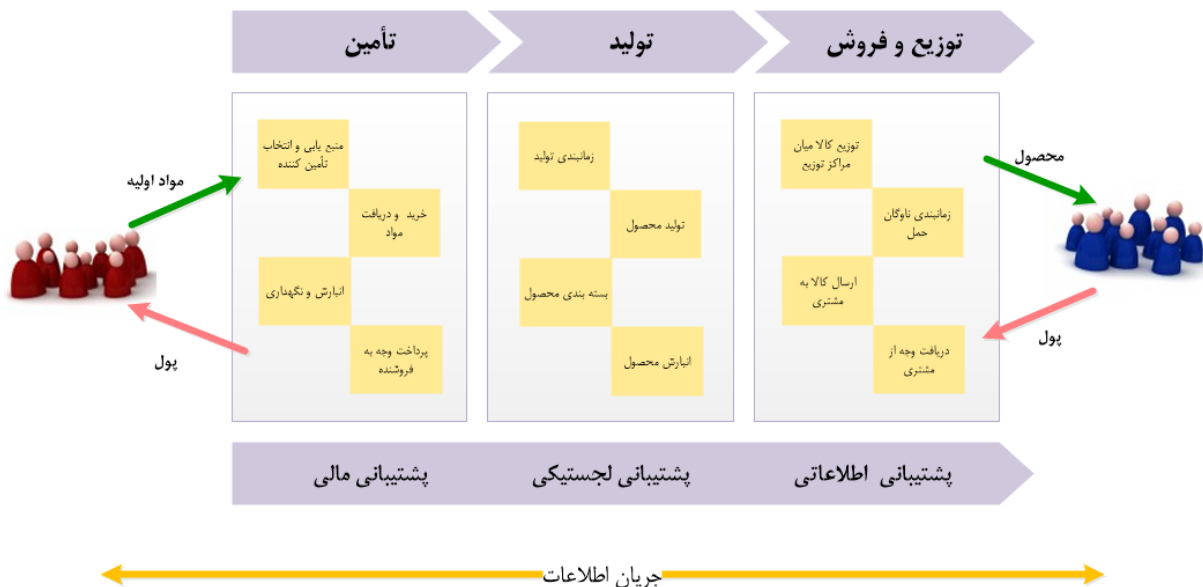
$$\begin{aligned} & \text{Min } (\alpha \cdot F - (1 - \alpha) \cdot G) \\ & \text{s.t:} \\ & C_i \cdot x_i \leq b_i \\ & x_i \geq 0, \quad 0 \leq \alpha \leq 1 \end{aligned}$$

همچنین فرض شده است که محصول تولیدی از f ماده اولیه (ماده خام) تشکیل شده است که این مواد خام از S تأمین‌کننده‌ی بالقوه که از میان آن‌ها ρ تأمین‌کننده انتخاب می‌شوند، تأمین می‌گردند. بنابراین زنجیره‌ی تأمین مورد بحث در این تحقیق، ۴ سطحی بوده که در شکل ۳-۲ نمایش داده شده است.

³ Parametric optimization

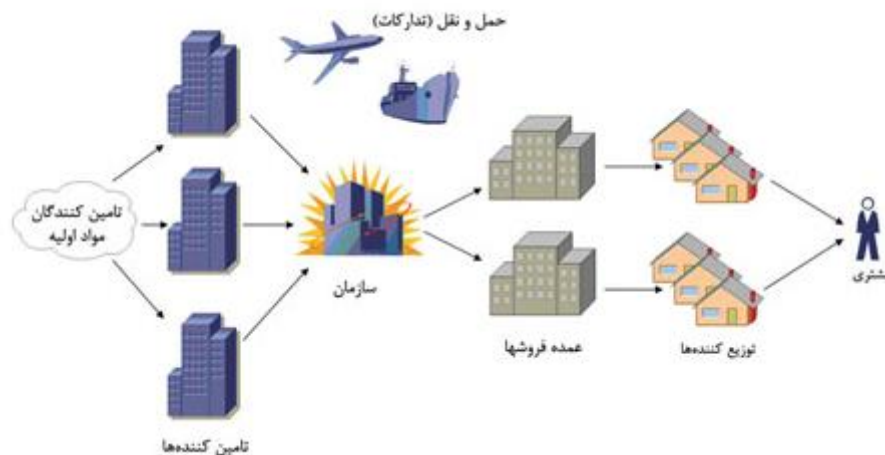

شکل ۲. ساختار زنجیره‌ی تأمین پیشنهادی

شکل ۳. ساختار زنجیره‌ی تأمین [۱]

مکان کارخانه‌ی تولیدی، کلیه‌ی مراکز توزیع، کلیه‌ی تأمین‌کنندگان و کلیه‌ی مشتریان هست. همچنین T پرپود زمانی مختلف برای مسئله‌ی موجود در نظر گرفته شده است. تقاضای مشتریان نیز در کلیه‌ی پرپودهای معلوم و مشخص فرض شده است. مراکز توزیع می‌توانند برای برآورده نمودن تقاضای مشتریان خود، مقداری از کالای موردنظر را در پایان هر پرپود، نگهداری نمایند. از دیگر فرضیات مدل، ظرفیت محدود خط تولید در هر پرپود، ظرفیت محدود مراکز توزیع برای انبار کردن محصولات، ظرفیت محدود مراکز توزیع برای ارسال محصول به مشتریان و ظرفیت محدود تأمین‌کنندگان در تأمین مواد خام می‌باشد. همچنین فرض شده است، میزان محصول منتقل شده از کارخانه به هر مرکز توزیع و از هر مرکز توزیع به هر مشتری، دارای محدودیت می‌باشد. زنجیره‌ی تأمین فوق دارای 2 تابع هدف، کمینه کردن هزینه‌ی کل و حداکثر نمودن کیفیت کل زنجیره‌ی تأمین می‌باشد که در آن مالک زنجیره‌ی تأمین خواهان برآورده نمودن هر دو هدف، به صورت همزمان می‌باشد.

شکل ۴. مدل زنجیره تأمین

تابع هدف اولیه، کمینه نمودن هزینه کل زنجیره می باشد که شامل موارد زیر می باشد:

۱. هزینه خرید مواد خام از تأمین کنندگان
۲. هزینه پردازش مواد خام (هزینه تولید) در خط تولید به منظور تولید محصول
۳. هزینه حمل مواد خام از تأمین کنندگان مختلف به کارخانه
۴. هزینه حمل محصولات تولیدشده از کارخانه به مراکز توزیع
۵. هزینه حمل محصولات از مراکز توزیع به مشتریان
۶. هزینه نگهداری موجودی پایان دوره مراکز توزیع
۷. هزینه کیفیت محصولات تولیدشده در کارخانه
۸. هزینه کیفیت مواد خام که از سوی تأمین کنندگان تحمیل می شود (هزینه کیفیت تأمین کنندگان)

نهایتاً مدل مسئله (۱) به صورت زیر می باشد:

$$\begin{aligned} \text{Min} \quad & \sum_{r=1}^f \sum_{i=1}^s \sum_{t=1}^{\tau} CP_{ri} \cdot (1 + \lambda)^{t-1} \cdot b_{rit} + \sum_{r=1}^f \sum_{i=1}^s \sum_{t=1}^{\tau} \alpha_i \cdot d_i^2 \cdot (1 + \lambda)^{t-1} \cdot b_{rit} \\ & + \sum_{t=1}^{\tau} CM \cdot (1 + \lambda)^{t-1} \cdot x_t^p + \sum_{j=1}^m \sum_{t=1}^{\tau} \beta \cdot dP_j^2 \cdot (1 + \lambda)^{t-1} \cdot x_{jt}^{PD} + \sum_{j=1}^m \sum_{t=1}^{\tau} h_j \cdot (1 + \lambda)^{t-1} \cdot I_{jt} \\ & + \sum_{j=1}^m \sum_{k=1}^n \sum_{t=1}^{\tau} \gamma \cdot dD_{jk}^2 \cdot (1 + \lambda)^{t-1} \cdot x_{jkt}^{DC} + \sum_{t=1}^{\tau} \left(c_1 \cdot e^{\mu_1 \left(\frac{1-y^p}{y^p} \right)} + c_2 \cdot e^{\mu_2 \left(\frac{1-y^p}{y^p} \right)} \right) \cdot (1 + \lambda)^{t-1} \cdot x_t^p \\ & + \sum_{r=1}^f \sum_{i=1}^s \sum_{t=1}^{\tau} (\theta + \alpha_i \cdot d_i^2) \cdot (1 + \lambda)^{t-1} \cdot y_{ri}^s \cdot b_{rit} + \sum_{r=1}^f \sum_{i=1}^s \sum_{t=1}^{\tau} \delta \cdot (1 + \lambda)^{t-1} \cdot y_{ri}^s \cdot b_{rit} \\ & + \sum_{r=1}^f \sum_{i=1}^s \sum_{t=1}^{\tau} \Omega \cdot (1 + \lambda)^{t-1} \cdot b_{rit} + \sum_{j=1}^K \sum_{a=1}^A CA_{ja} \cdot V_{ja} \end{aligned}$$

$$\text{Max} \left(\varphi_1 \cdot \sum_{i=1}^s \sum_{t=1}^{\tau} \left(\frac{1}{1 + d_i^2} \right) \cdot \left(\prod_{r=1}^f (1 - y_{ri}^s)^{w_r} \right) \cdot \left(\frac{\sum_r^f b_{rit}}{\sum_i^s \sum_r^f b_{rit}} \right) + \left(\varphi_2 \sum_{j=1}^m \sum_{k=1}^n \sum_{t=1}^{\tau} \sum_{a=1}^u \left(\frac{Q_a \cdot V_{ja}}{1 + dD_{jk}^2} \right) \cdot \left(\frac{x_{jkt}^{DC}}{D_{kt}} \right) \right) + (\varphi_3 (1 - y^p)) \right)$$

$$\begin{aligned} \text{S.t.} \quad & \sum_{j=1}^m x_{jkt}^{DC} = D_{kt} \quad \forall k \text{ and } t \\ & I_{jt} = I_{jt-1} + x_{jt}^{PD} - \sum_{k=1}^n x_{jkt}^{DC} \quad \forall j \text{ and } t \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 x_t^P &\leq \text{CAPP} && \forall t \\
 I_{jt} &\leq \text{CAPDC}_j && \forall j \text{ and } t \\
 \sum_{r=1}^f \text{Vol}_r \cdot b_{rit} &\leq \text{CAPS}_i \cdot z_i && \forall i \text{ and } t \\
 U_r \cdot x_t^P &= \sum_{i=1}^s b_{rit} \cdot (1 - y_{ri}^S) && \forall r \text{ and } t \\
 \sum_{j=1}^k x_{jt}^{PD} &= (1 - y^P) \cdot x_t^P && \forall t \\
 x_{jt}^{PD} &\leq U_{jt}^{PD} \cdot S_{jt}^{PD} && \forall j \text{ and } t \\
 x_{jt}^{PD} &\geq L_{jt}^{PD} - M \cdot \text{SN}_{jt}^{PD} && \forall j \text{ and } t \\
 S_{jt}^{PD} + \text{SN}_{jt}^{PD} &= 1 && \forall j \text{ and } t \\
 x_{jkt}^{DC} &\leq U_{jkt}^{DC} \cdot S_{jkt}^{DC} && \forall j, k \text{ and } t \\
 x_{jkt}^{DC} &\geq L_{jkt}^{DC} - M \cdot \text{SN}_{jkt}^{DC} && \forall j, k \text{ and } t \\
 S_{jkt}^{DC} + \text{SN}_{jkt}^{DC} &= 1 && \forall j, k \text{ and } t \\
 \sum_{i=1}^s z_i &= \rho \\
 \sum_{a=i}^u V_{ja} &= 1 && \forall j \\
 b_{rit}, x_t^P, x_{jt}^{PD}, x_{jkt}^{DC}, y^P, I_{jt} &\geq 0 && \forall r, i, j, k \text{ and } t \\
 z_i, S_{jt}^{PD}, \text{SN}_{jt}^{PD}, S_{jkt}^{DC}, \text{SN}_{jkt}^{DC} &\in \{0, 1\} && \forall r, i, j, k \text{ and } t
 \end{aligned}$$

۶. یافته ها

۶.۱ بررسی اثر عامل های کلیدی بر جواب بهینه

در این بخش برای نشان دادن اهمیت در نظر گرفتن عوامل هزینه زا و کیفیت زنجیره ی تأمین به صورت همزمان، سناریوهای مختلفی تعریف می شود که در هر یک از آن ها تغییراتی در مدل پیشنهادی مقاله داده می شود و در هر سناریو یکی از عوامل تأثیرگذار حذف می شود. آنگاه تغییر در جواب های بهینه ی مدل نسبت به مدل اصلی مقاله مورد بحث، بررسی و تحلیل قرار می گیرد. پس از تحلیل صورت گرفته در هر سناریو، اهمیت و نقش در نظر گرفتن هزینه و کیفیت به صورت همزمان در زنجیره های تأمین آشکار خواهد شد.

ابتدا سناریوی صفر را با دو تابع هدف مدل پیشنهادی این مقاله تعریف نموده و برخی از متغیرهای استراتژیک مسئله نشان داده می شود. در ادامه سه سناریوی دیگر تعریف شده و میزان تغییر اهداف و متغیرهای مختلف مسئله نسبت به سناریوی صفر مورد بررسی قرار می گیرند. سناریوهای فوق الذکر عبارتند از:

- ❖ سناریوی ۱: زنجیره تأمین فقط به دنبال کمینه کردن هزینه های کل زنجیره می باشد و کیفیت زنجیره را مدنظر قرار نمی دهند اما هزینه کیفیت را به عنوان یکی از عوامل هزینه زا در تابع هدف خود حذف نمی کند.
- ❖ سناریوی ۲: زنجیره تأمین فقط به دنبال کمینه کردن هزینه های کل زنجیره می باشد و کیفیت زنجیره را مدنظر قرار نمی دهند حتی هزینه کیفیت و به طور کلی عوامل کیفیت را در کل زنجیره نادیده می گیرد.
- ❖ سناریوی ۳: زنجیره تأمین فقط به دنبال بیشینه کردن هزینه های کل زنجیره بوده و هزینه های کل زنجیره را نادیده می گیرد.

۶.۱.۱ سناریوی صفر

در این سناریو، دو تابع هدف مدل پیشنهادی این مقاله را مدنظر قرار داده تا مبنایی برای مقایسه با سناریوهای دیگر شود. در این سناریو فرض می شود که مالک زنجیره ی تأمین به هر دو هدف هزینه و کیفیت به طور مساوی اهمیت می دهد. در این راستا مدل دو تابع هدفی پیشنهادی در این مقاله در نظر گرفتن مطلوبیت مساوی برای هر کدام از اهداف حل گشته و در نتیجه ی آن مقدار بهینه ی هزینه برابر با ۳۰۱۹۴۸۸۰ واحد ریال به دست آمده است.

۶.۱.۲ سناریوی یک

در این حالت مالک زنجیره ی تأمین خواهان کمینه کردن هزینه ی کل زنجیره می باشد و بیشینه کردن کیفیت را در کل زنجیره، مدنظر قرار نمی دهد، اما به هزینه ی کیفیت و برخی از عوامل کیفیتی که هزینه زا هستند توجه می کند.

در حقیقت مدل ۱ که در فصل سوم پیشنهاد گردید بدون در نظر گرفتن تابع هدف دوم و به صورت تک هدفه (فقط تابع هدف هزینه) حل می شود. پس از حل مدل مشخص گردید، مقدار جواب بهینه برای تک تابع هدف مسئله که همان تابع هدف هزینه هست برابر با ۰.۲۳۶۰۱۰ عواحد می باشد که اگر با مقدار تابع هدف هزینه‌ی در سناریوی صفر مقایسه شود، مشاهده می گردد که میزان ۴۹٪ نسبت به هزینه‌ای که در سناریوی صفر به دست آمده است کاهش پیدا کرده است.

در این حالت نیز تأمین کنندگان ۱۵ از میان ۱۹ انتخاب می شوند. درصد خرابی محصولات تولیدشده برابر ۰.۰۴۳ هست. میزان گزینه‌ی کیفیت خدمت‌دهی مراکز توزیع نیز همگی برابر ۱ و در پایین ترین مقدار ممکن خود می باشد. با مقایسه‌ی سناریوی صفر و یک‌دیگر می شود که در سناریوی صفر با در نظر گرفتن اهمیت یکسان برای هزینه و کیفیت، توازن به دست می آید اما در سناریوی یک، با وجود اینکه هزینه به مقدار زیادی کاهش پیدا کرده است ولی به تبع آن کیفیت اهمیت کمتری داشته است.

۳.۱.۶ سناریوی دو

در این سناریو، باحالتی روبرو هستیم که در آن مالک زنجیره‌ی تأمین، نه تنها به کیفیت زنجیره‌ی تأمین توجه نمی کند بلکه از هزینه‌های کیفیت زنجیره‌ی تأمین، که هزینه‌های پنهان زنجیره می باشد غافل بوده و خواهان کمینه نمودن هزینه‌های زنجیره در این حالت می باشد. هدف از ارائه‌ی این سناریو، نشان دادن تأثیر هزینه‌ی کیفیت و عوامل کیفیتی در زنجیره‌ی تأمین و به ویژه هزینه‌ی کل زنجیره‌ی تأمین است. می خواهیم ببینیم که اگر هزینه‌های کیفیت در نظر گرفته نشوند، آیا جواب بهینه‌ی مسئله دچار تغییرات زیادی خواهد شد یا خیر. مسئله با کامپیوتری با مشخصات COMPILATION TIME= 0.016 SECONDS VS8_4 MB 24.1.3 r41464 WIN حل شده است.

جدول ۱. مقادیر مختلف جواب به ازای α های مختلف

NO	α	$1 - \alpha$	σ_1	$(i Z_i = 1)$	$(a V_{(j,a)} = 1)$	y_p
۱	۱	۰	۶۰.۲۳۶.۰۱۰	(۲.۴۶.۷۸.۹.۱۰.۱۱.۱۲.۱۳.۱۵.۱۶.۱۷.۱۸.۱۹)	(۱.۱)	۰.۰۴۱
۲	۰.۹۹	۰.۰۱	۵۶.۷۲۶.۱۳۰	(۲.۴۶.۷۸.۹.۱۰.۱۱.۱۲.۱۳.۱۵.۱۶.۱۷.۱۸.۱۹)	(۱.۱)	۰.۰۲۱
۳	۰.۹	۰.۱	۵۴.۷۷۱.۵۶۰	(۲.۴۶.۷۸.۹.۱۰.۱۱.۱۲.۱۳.۱۵.۱۶.۱۷.۱۸.۱۹)	(۱.۱)	۰.۰۴۵
۴	۰.۹	۰.۱	۵۲.۸۴۶.۶۸۰	(۲.۴۶.۷۸.۹.۱۰.۱۱.۱۲.۱۳.۱۵.۱۶.۱۷.۱۸.۱۹)	(۱.۱)	۰.۰۳۱
۵	۰.۹	۰.۱	۵۱.۵۶۹.۱۲۰	(۲.۴۶.۷۸.۹.۱۰.۱۱.۱۲.۱۳.۱۵.۱۶.۱۷.۱۸.۱۹)	(۱.۱)	۰.۰۲۱
۶	۰.۸	۰.۲	۴۷.۴۵۴.۱۲۰	(۲.۴۶.۷۸.۹.۱۰.۱۱.۱۲.۱۳.۱۵.۱۶.۱۷.۱۸.۱۹)	(۱.۱)	۰.۰۳۵
۷	۰.۶	۰.۴	۳۶.۲۳۴.۰۵۰	(۲.۴۶.۷۸.۹.۱۰.۱۱.۱۲.۱۳.۱۵.۱۶.۱۷.۱۸.۱۹)	(۱.۱)	۰.۰۴۲
۸	۰.۵	۰.۵	۳۰.۱۹۴.۸۸۰	(۲.۴۶.۷۸.۹.۱۰.۱۱.۱۲.۱۳.۱۵.۱۶.۱۷.۱۸.۱۹)	(۱.۱)	۰.۰۴۲
۹	۰.۴	۰.۶	۲۴.۱۵۵.۷۱۰	(۲.۴۶.۷۸.۹.۱۰.۱۱.۱۲.۱۳.۱۵.۱۶.۱۷.۱۸.۱۹)	(۱.۱)	۰.۰۴۲
۱۰	۰.۳	۰.۷	۱۸.۱۶۳.۰۸۰	(۲.۴۶.۷۸.۹.۱۰.۱۱.۱۲.۱۳.۱۵.۱۶.۱۷.۱۸.۱۹)	(۱.۱)	۰.۰۴۳
۱۱	۰.۲	۰.۸	۱۲.۰۷۷.۳۶۰	(۲.۴۶.۷۸.۹.۱۰.۱۱.۱۲.۱۳.۱۵.۱۶.۱۷.۱۸.۱۹)	(۱.۱)	۰.۰۴۲
۱۲	۰.۱	۰.۹	۶.۰۵۳.۷۰۷	(۲.۴۶.۷۸.۹.۱۰.۱۱.۱۲.۱۳.۱۵.۱۶.۱۷.۱۸.۱۹)	(۱.۱)	۰.۰۴۳
۱۳	۰.۱	۰.۹۶	۶.۰۸۴.۸۶۲	(۲.۴۶.۷۸.۹.۱۰.۱۱.۱۲.۱۳.۱۵.۱۶.۱۷.۱۸.۱۹)	(۱.۱)	۰.۰۴۳
۱۴	۰.۰۵	۰.۹۵	۵.۵۸۰.۷۶۰	(۲.۴۶.۷۸.۹.۱۰.۱۱.۱۲.۱۳.۱۵.۱۶.۱۷.۱۸.۱۹)	(۱.۱)	۰.۰۲۹
۱۵	۰	۱	۹۷۹.۷۵	(۲.۴۶.۷۸.۹.۱۰.۱۱.۱۲.۱۳.۱۵.۱۶.۱۷.۱۸.۱۹)	(۱.۱)	۰.۰۴۱

در این جدول، از سمت چپ، ستون اول بیانگر شماره‌ی مسئله و ستون دوم و سوم مربوط به اوزان و ستون چهارم جواب بهینه‌ی حاصل از حل مدل برای اهداف مربوطه آمده است و ستون پنجم نشان‌دهنده‌ی انتخاب تأمین کنندگان می باشد. اعداد نمایش داده شده نمایانگر شماره‌ی تأمین کننده می باشد. ستون ششم میزان کیفیت خدمت‌دهی متناظر با ۲ مرکز توزیع می باشد و نهایتاً ستون آخر نرخ بهینه‌ی محصولات معیوب را نشان می دهد.

۶.۲ تحلیل حساسیت

به منظور انتخاب استراتژی مناسب برای خرده فروش در اینجا به دنبال تعیین تاثیر پارامترهای کلیدی مدل بر روی خروجی آن در دو حالت زمان تدارک یکنواخت و نمایی می‌باشیم. لذا در این بخش تاثیر پارامترهای α و h, c, π بر روی متغیرهای تصمیم و توابع هدف مورد بررسی قرار گرفته شده و نتایج حاصل در جداول ۲ تا ۹ درج گردیده است. نتایج تحلیل حساسیت مدل به صورت نمودار نیز نشان داده شده است. قابل ذکر است برای تحلیل حساسیت وزن تابع هدف اول $0/6$ و وزن تابع هدف دوم $0/4$ در نظر گرفته شده. همان‌طور که مشاهده می‌شود با افزایش پارامترهای هزینه (C, h, π) ، قیمت فروش افزایش، اندازه انباشته کاهش و در نتیجه به دلیل افزایش قیمت، سود (Z^*) نیز افزایش خواهد داشت. با افزایش ضریب کششی تقاضا (α) نیز اندازه انباشته کاهش می‌یابد زیرا هر چه حساسیت کالا نسبت به قیمت فروش بیشتر باشد؛ کاهش تقاضا در مقابل قیمت بالا محسوس‌تر خواهد بود. تغییرات نقطه سفارش مجدد نیز با سطح سرویس رابطه مستقیم دارد.

در دو حالت زمان تدارک یکنواخت و نمایی تغییرات هزینه کمبود بیشترین تاثیر را بر روی سود و سطح سرویس خواهد داشت و در تعیین قیمت فروش، مدل نسبت به تغییرات هزینه کمبود و هزینه خرید حساس‌تر است. با توجه به اینکه قیمت تحت تاثیر هزینه‌های خرید، نگهداری و کمبود است و در مثال حاضر پارامترهای مذکور برای هر دو حالت (نمایی و یکنواخت) برابر در نظر گرفته شده، قیمت فروش در هر دو حالت یکسان می‌باشد.

نتایج حاکی از این است که به طور متوسط اندازه انباشته همچنین سطح سرویس‌دهی به مشتری در حالتی که زمان تدارک دارای توزیع نمایی است؛ بیشتر است اما در مقابل مقدار سود سالانه حاصل از مدل با زمان تدارک یکنواخت، بیشتر می‌باشد. به عبارتی اگر خرده فروش به دنبال کسب سود بیشتر است؛ مدل با زمان تدارک یکنواخت پیشنهاد می‌گردد.

جدول ۲. تحلیل حساسیت مدل با زمان تدارک یکنواخت نسبت به پارامتر C

C	۶	۹	۱۲	۱۵
P*	۸۲	۸۸	۹۴	۱۰۰
Q*	۱۱۰	۱۰۸	۱۰۸	۱۰۷
r*	۳۰	۳۰	۲۹	۲۸
Z*	۶۳۰۳۸	۶۴۶۰۲	۶۶۰۹۵	۶۷۵۱۵
SL*	۰/۳۷۳۸	۰/۳۷۹۲	۰/۳۷۲۰	۰/۳۶۴۶

جدول ۳. تحلیل حساسیت مدل با زمان تدارک یکنواخت نسبت به پارامتر h

h	۲	۴	۶	۸
P*	۸۴	۸۸	۹۲	۹۵
Q*	۱۶۰	۱۲۰	۱۰۱	۹۲
r*	۴۰	۳۱	۲۷	۲۳
Z*	۶۱۲۵۱	۶۳۸۲۷	۶۶۳۷۷	۶۸۲۴۴
SL*	۰/۵۰۰۸	۰/۳۹۱۹	۰/۳۴۴۷	۰/۳۹۵۸

جدول ۴. تحلیل حساسیت مدل با زمان تدارک یکنواخت نسبت به پارامتر π

π	۱۵	۲۵	۳۵	۴۵
P*	۶۰	۸۰	۱۰۰	۱۲۰
Q*	۱۲۱	۱۱۲	۱۰۶	۱۰۰
r*	۱۳	۲۶	۳۱	۳۵
Z*	۴۳۵۴۳	۵۸۳۱۴	۷۱۵۰۵	۸۳۱۰۵
SL*	۰/۱۵۳۹	۰/۳۲۲۴	۰/۴۰۳۶	۰/۴۷۹۷

جدول ۵. تحلیل حساسیت مدل با زمان تدارک یکنواخت نسبت به پارامتر α

α	۰/۵	۱/۵	۲/۵	۳/۵
P*	۹۰	۹۰	۹۰	۹۰
Q*	۱۱۸	۱۱۱	۱۰۵	۹۸
r*	۳۶	۳۲	۲۷	۲۳
Z*	۷۵۸۵۹	۶۸۶۹۱	۶۱۵۲۴	۵۴۳۹۵
SL*	۰/۳۹۲۷	۰/۳۸۵۴	۰/۳۶۲۹	۰/۳۴۹۸

جدول ۶: تحلیل حساسیت مدل با زمان تدارک نمایی نسبت به پارامتر C

C	۶	۹	۱۲	۱۵
P*	۸۲	۸۸	۹۴	۱۰۰
Q*	۱۲۷	۱۲۷	۱۲۷	۱۲۷
r*	۳۲	۳۰	۲۸	۲۷
Z*	۶۲۹۰۳	۶۴۴۷۰	۶۵۹۶۵	۶۷۳۸۸
SL*	۰/۵۴۹۵	۰/۵۳۱۶	۰/۵۱۲۹	۰/۵۰۴۹

جدول ۷. تحلیل حساسیت مدل با زمان تدارک نمایی نسبت به پارامتر h

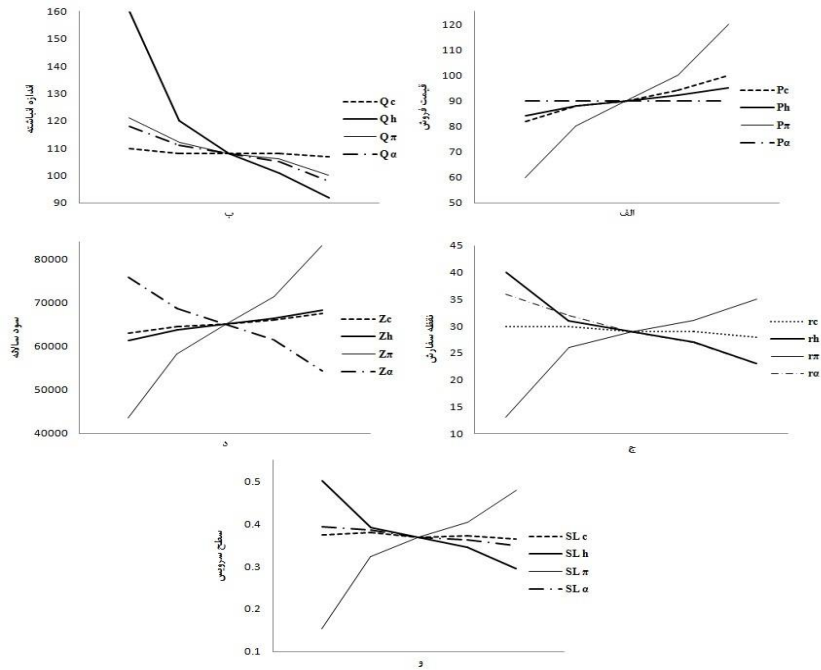
h	۲	۴	۶	۸
P*	۸۴	۸۸	۹۲	۹۵
Q*	۱۸۷	۱۴۳	۱۲۲	۱۱۰
r*	۴۹	۳۳	۲۴	۱۸
Z*	۶۱۱۷۲	۶۳۷۱۱	۶۶۲۳۵	۶۸۰۸۴
SL*	۰/۷۰۶۸	۰/۵۶۵۸	۰/۴۵۸۱	۰/۳۷۰۵

جدول ۸. تحلیل حساسیت مدل با زمان تدارک نمایی نسبت به پارامتر π

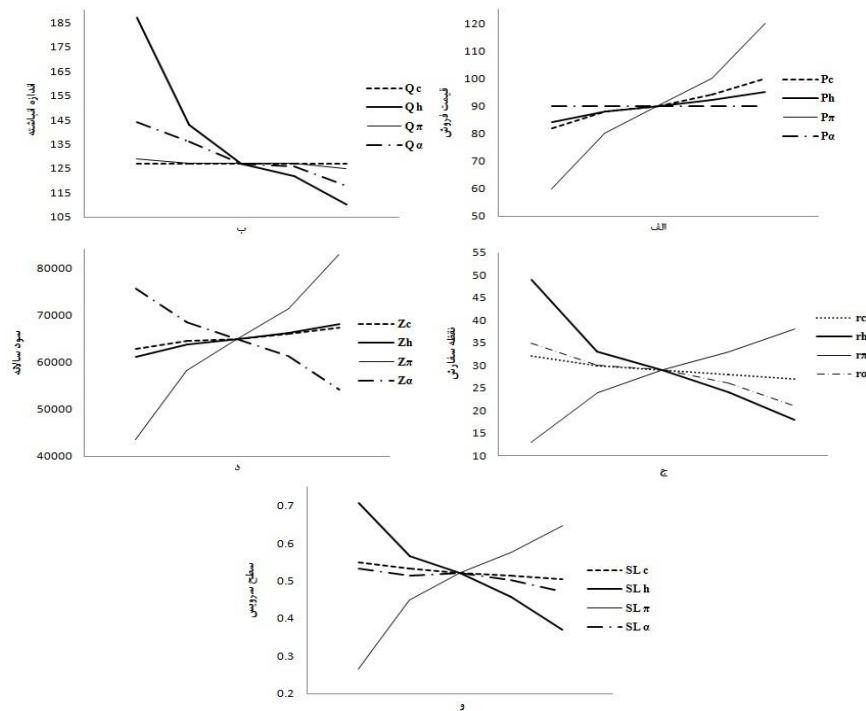
π	۱۵	۲۵	۳۵	۴۵
P*	۶۰	۸۰	۱۰۰	۱۲۰
Q*	۱۲۹	۱۲۷	۱۲۷	۱۲۵
r*	۱۳	۲۴	۳۳	۳۸
Z*	۴۳۴۵۹	۵۸۱۹۶	۷۱۳۶۳	۸۲۹۴۶
SL*	۰/۲۶۴۹	۰/۴۴۸۵	۰/۵۷۶۵	۰/۶۴۷۱

جدول ۹. تحلیل حساسیت مدل با زمان تدارک نمایی نسبت به پارامتر α

α	۰/۵	۱/۵	۲/۵	۳/۵
P*	۹۰	۹۰	۹۰	۹۰
Q*	۱۴۴	۱۳۶	۱۲۶	۱۱۸
r*	۳۵	۳۰	۲۶	۲۱
Z*	۷۵۷۰۱	۶۸۵۵۱	۶۱۴۰۳	۵۴۲۵۵
SL*	۰/۵۳۳۹	۰/۵۱۴۴	۰/۵۰۲۸	۰/۴۷۲۰

شکل ۵. اثر پارامترهای α , π , h , c بر روی الف) P ، ب) Q ، ج) r ، د) Z و SL (زمان تدارک یکنواخت)

شکل ۶. اثر پارامترهای α , π , h , c بر روی الف) P ، ب) Q ، ج) r ، د) Z و SL (زمان تدارک نمایی)

۷. نتیجه‌گیری

زنجیره تأمین، فرآیند کامل تهیه کالا و خدمات برای مصرف‌کننده نهایی است و مدیریت آن نیز شامل هماهنگی بین کلیه فعالیت‌های مورد نیاز یک عملیات در جهت افزایش سوددهی است. در مدیریت زنجیره تأمین، هدف، بهینه‌سازی کلیه تصمیماتی است که در طول این زنجیره به وقوع می‌پیوندد و کاهش هزینه، موتور محرک مدیریت زنجیره تأمین است. از آنجاکه از مزایای هزینه‌های کیفیت، به کاهش بهای همه شده محصول، ایجاد توان رقابتی بالاتر در مقابل رقیب، سرمایه‌گذاری و انجام اقدامات اصلاحی برای رسیدن به شرایط استاندارد بیشتر و امکان بهبود تولید است، شرکت‌ها برای باقی ماندن در صحنه رقابت جهانی و تولید محصولاتی قابل رقابت با محصولات باقیمت ارزان‌تر و باکیفیت‌تر دیگران، نیازمند به استفاده از روش هزینه‌یابی کیفیت می‌باشند و مقاله حاضر به صورت تحلیلی به بررسی این زمینه پرداخته است تا شرکت‌ها با به کاربران این روش هزینه‌یابی، بتوانند مدیریتی کارآمد در زنجیره تأمین داشته باشد.

منابع

- [1]. Teymouri Ebrahim, Engineer Mehdi Ahmadi. "Supply chain management." (1388). Iran University of Science and Technology Publishing Center.
- [2]. Aria Nejad Mir Badad Gholi, Teymouri Ebrahim. "An integrated decision-making model for supplier selection and development." Amirkabir, Fourteenth Year, No. 5-54 (Basic Sciences and Engineering)
- [3]. Ahmadi J.A. Hosseinpour P. (2010), Coordination of Quality Decision in a supply chain. Australian Journal of basic and applied Science 4(7). 1555-1560
- [4]. Carlsson D. Ronnqvist M. (2005) Supply chain management in forestry – case studies at Södra Cell AB, European Journal of Operational Research, 163, 589-616
- [5]. Melo, M.T. S. Nickel, F. Saldanha-da-Gama. (2009) Facility location and supply chain management-A review European Journal of Operational Research 196, 401-412.
- [6]. Bolori Arabani, A. & Zanjirani Farahani, R. (2012). Facility location dynamics: An overview of classifications and applications. Computers & Industrial Engineering 62, 408-420.
- [7]. Juran J.M. Juran's quality hand book Published: (1951) New York: McGraw-Hill.
- [8]. Juran J.M. Gryna F.M. (1988) Quality control handbook (4th edition) New York: McGraw-Hill.
- [9]. Geoffrion, A.M. and Graves G. W. Multicommodity distribution system design by Benders decomposition. Management Science, 2 (1974). 82-114.
- [10]. Valdés Y, Álvarez A, Ozdemir D (2011) A bi-objective supply chain design Problem with Uncertainty Transportation Research Part C 19, 821-832
- [11]. Feigenbaum A.V. (1956) Total quality control. Harvard Business Review 34, 93-101
- [12]. Dahlgaard J.J., Kristensen K., Kanji G.K. (1992), Quality costs and total quality management, Total Quality Management 3, 211-221.
- [13]. Adams, C.W. Gupta, P. Wilson, C.E. 2002. Six Sigma Deployment. Butterworth, Heinemann, Amsterdam, Boston.
- [14]. Ahmed, S. King, A.J. and Parija, G. 2000. A multi-stage stochastic integer programming approach for capacity expansion under uncertainty, School of Industrial and Systems Engineering, Georgia Institute of Technology, Atlanta, GA, USA.
- [15]. Naveh E. Halevy A. (1999), How much do we lose on non-Quality? Total quality Management 10(7), 1037-1045
- [16]. Hwang G.H., Aspinwall E.M. (1996), Quality Cost models and their application: A review, Total Quality Management 7(3), 267-281
- [17]. ff, D.L. (1964) 'Defining and estimating a trading area. Journal of Marketing, 28, 34-38
- [18]. Charnes, A. Cooper, W.W. & Ferguson R.O. (1955). Optimal estimation of executive compensation by linear programming. Management Science, 1, 138-151.
- [19]. Ramudhin A. Alzaman ch. Bulgak A. A. (2008), Incorporating the cost of quality in supply chain design Journal of quality in Maintenance Engineering 14, 71- 86.
- [20]. Ramudhin A. Alzaman ch. Bulgak A. A. (2010), Quality in operational supply chain networks: an aerospace case study Int. J. Operational Research 9, 426.
- [21]. Ho W. XU X, Dey P.K. (2010), Multi-criteria decision making approaches for supplier evaluation and selection: A Literature European Journal of Operational Research 202, 16-24
- [22]. Birge, J.R. Louveaux, F. 1997. Introduction to Stochastic Programming. Springer-Verlag, New York
- [23]. Huff, D.L. (1964) Defining and estimating a trading area, Journal of Marketing, 28., 34-38.
- [24]. Chen, C.L. Wang, B.W. Lee, W.C. 2003. Multi-objective optimization for a multi-enterprise supply chain network. Industrial and Engineering Chemistry Research 42, 1879-1889. Chopra, Sunil, Meindl, Peter, 2007. Supply Chain Management: Strategy, Planning, and Operation. Pearson, New Jersey
- [25]. Danzig, G.B. 1955. Linear programming under uncertainty. Management Science 1, 197-206.
- [26]. Guillen, G. Mele, F.D. Bagajewicz, M.J. Espuna, A. Puigjaner, L. 2005. Multi-objective supply chain design under uncertainty. Chemical Engineering Science 60, 1535-1553.
- [27]. Gupta, A. Maranas, C.D. 2003. Managing demand uncertainty in supply chain planning. Computer and Chemical Engineering 27, 1219-1227.
- [28]. Gupta, A., Maranas, C.D., McDonald, C.M., 2000. Mid-term supply chain planning under demand uncertainty: Customer demand satisfaction and inventory management. Computers and Chemical Engineering 24, 2613-2621.
- [29]. Haralambos, S., Panagiotis, P., Tarantilis, C. D., Kiranoudis, C. T., 2008. Computers & Operations Research 35, 3530-3561.
- [30]. Hillermeier, C., 2001. Generalized homotopy approach to multi-objective optimization. Journal of Optimization Theory and Applications 110, 557-583.
- [31]. Valdés C.Y., Álvarez A., Ozdemir D., (2011), A Bi-Objective supply chain design problem with uncertainty, Transportation Research Part C 19, 821-832 Englewood Cliffs, NJ.

- [33]Meixell, J., Gargeya, V. B., 2005. Global supply chain design: a literature review and critique. *Transportation Research Part E: Logistics and Transportation Review* 41, 531–550.
- [34]Mir Hassani, S. A., Lucas, C., Mitra, G., Poojari, C. A., 1999. Computational solution of capacity planning model under uncertainty. *Parallel Computing Journal* 26, 511–538.
- [35]Perea, E., Grossmann, I. E., Ydstie, B. E., Tahmassebi, T., 2000. *Computers and Chemical Engineering* 24, 1143–1149.
- [36]Perea-Lo'pez, E., Ydstie, B. E., Grossmann, I. E., 2003. A model predictive control strategy for supply chain optimization. *Computers & Chemical Engineering* 27, 1201–1218.
- [37]Pike, J., Barnes, R., 1996. *TQ Min Action: A Practical Approach to Continuous Performance Improvement*. Chapman & Hall, London, New York.
- [38]Ryu, J. H., Dua, V., Pistikopoulos, N., 2004. Abilevel programming framework for enterprise-wide process networks under uncertainty. *Computers & Chemical Engineering* 28, 1121–1129.
- [39]Selim H., Ozkarahan L., (2008) A Supply chain distribution network design model: A interactive fuzzy goal programming –based solution approach. *The international journal of advanced manufactured Technology* 36, 401-418
- [40]Shapiro, J. F., 2007. *Modeling the Supply Chain*. Thomson, Belmont.
- [41]Singh, A., 2006. *Managing the risks when outsourcing offshore*. Available from /http://www.hanusoftware.com/html/brochure/Outsourcingwhitepaper.pdfS [Accessed 5/20/09].
- [42]Stancu-Minasian, I. M., 1984. *Stochastic programming with multiple objective functions*. Editura Academiei, Bucuresti, Romania and Reidel, Dordrecht, Boston, Lancaster.
- [43]Szidarovszky, F., Gershon, E. M., Lucien, D., 1986. *Techniques for Multi-objective Decision Making in Systems Management*. 1st ed. vol. 2. Elsevier, West Lafayette, UN.
- [44]Tsiakis, P., Shah, N., Pantelides, C. C., 2001. Design of multiechelon supply chain networks under demand uncertainty. *Industrial and Engineering Chemistry Research* 40, 3585–3604.
- [45]Vlachos, D., Georgiadis, P., Iakovou, E., 2007. A system dynamics model for dynamic capacity planning of remanufacturing in closed-loop supply chains. *Computers and Operations Research* 34, 367–394.
- [46]Yang, K., El-Haik, B., 2003. *Design for Six Sigma: A Road map for Product Development*. McGraw-Hill Companies Inc., New York
- [47]Shi, Y., Haase, C., "Optimal Trade-offs of Aggregate Production Planning with Multi-Objective and Multi-Capacity-Demand Levels", *International Journal of Operations and Quantitative Management*, Vol. 2, 1996, pp. 127–143.
- [48]Baykasoglu, A., "MOAPPS 1.0: Aggregate Production Planning using the Multiple Objective Tabu Search", *International Journal of Production Research*, Vol. 39, 2001, pp. 3685-3702.
- [49]Holt, C. C., Modigliani, F., Simon, H. A., "A Linear Decision Rule for Production and Employment Scheduling", *Management Science*, Vol. 2, 1955, pp. 1-30.
- [50]Holt, C. C., Modigliani, F., Muth, J. F., "Derivation of a Linear Decision Rule for Production and Employment", *Management Science*, Vol. 2, 1956, pp. 159-177.
- [51] Holt, C. C., Modigliani, F., Muth, J. F., Simon, H. A., *Planning Production Inventories and Work Force*, Prentice-Hall, Englewood Cliffs, NJ, 1960.
- [52]Stevenson, W. J., *Production /Operation Management*, McGraw-hill, 1982.
- [53] Mazzola, J. B., Neebe, A. W., & Rump, C. M., "Multiproduct production planning in the presence of work-force Learning", *European Journal of Operational Research*, Vol. 106, 1998, pp. 336-356.
- [54] Mazzola, J. B. 2010/ / /Multi-objective optimization for supply chain management: A literature review and new development/ Tehseen Aslam, Amos H. C. Ng
- [55] MASUD, A. S. M., HWANG, C. L., An Aggregate Production Planning Model and Application of Three Multiple Objective Decision Methods. *International Journal of Production Research*, Vol. 18, 1980, pp. 741-752.
- [56] Leung, S. C. H., Wu, Y., Lai, K. K., "Multi-Site Aggregate Production Planning with Multiple Objectives: a Goal Programming Approach", *Production Planning & Control*, Vol. 14, 2003, pp. 425–436
- [57]Marin A., Pelegrin B., (1998) the return plant location problem: modelling and resolution', *European Journal of Operational Research* ,104,375-392
- [58]Melachrinoudis E., Messa A., Min H., (2005) Consolidating a warehouse network: a physical programming approach, *international journal of operational Research*, 123, 1-15
- [59]Melachrinoudis E., Min H., (2000) The Dynamic Relocation and Phase-out of A Two Echelon, Hybrid Plant and Warehousing Facility: A Multiple Objective Approach. *European Journal of Operational Research* ,123, 1-15
- [60]Melachrinoudis E., Min H., (2007) Redesigning a warehouse network. ;*European Journal of Operational Research* 176-210-229
- [61]Melkote S., Daskin M. S., (2001) Capacitated Facility Location-Network Design Problems, *European Journal of Operational Research* 129, 481-495
- [62]Melo, M. T., S. Nickel and F. Saldanha da Gama, "Dynamic multi-commodity capacitated facility location: a mathematical modeling framework for strategic supply chain planning", *Computers and Operations Research*, Vol. 33 (2006), pp. 181-208
- [63]Mendoza, A., Santiago, E., and Ravindran, A., A three phase multicriteria method to the supplier selection problem, *international journal of Industrial Engineering* 15(2), 195-210